

IPMA[®]

international
project
management
association

Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja

Sarajevo, 2019.

KODEKS ETIČKOG I PROFESIONALNOG PONAŠANJA IPMA-e, Verzija 1.0.

Vlasnik i autor ovog dokumenta

Pravna adresa:

International Project Management Association (IPMA®)
c/o Advokatbüro Maurer & Stäger
Fraumünsterstrasse 17, Postfach 2018, CH-8022 Zürich, Švicarska

Operativna adresa:

International Project Management Association (IPMA®)
P.O. Box 7905, 1008 AC Amsterdam, Nizozemska

Udruženje za upravljanje projektima u BiH (UUPuBiH), Dolina 5, 71 000 Sarajevo,
Bosna i Hercegovina

Autorsko pravo

© 2015 International Project Management Association (IPMA®)

Sva prava pridržana (uključujući i prava prevoda na druge jezike). Niti jedan dio ove publikacije ne smije se reprodukovati u bilo kojem obliku (ispisom, fotokopijom, mikrofilom ili na drugi način) bez pisanog odobrenja IPMA-e.

„IPMA“, „IPMA ICB“, „IPMA nivo A“, „IPMA nivo B“, „IPMA nivo C“, „IPMA nivo D“, „IPMA OCB“ i „IPMA Delta“ su registrovani zaštitni znaci, zakonski zaštićeni u većini zemalja.

©2018 Hrvatska udruga za upravljanje projektima (HUUP), Ulica Fra Andrije Kačića
Miošića 26, 10 000 Zagreb, Hrvatska

Dokument preuzelo Udruženje za upravljanje projektima u BiH uz odobrenje Hrvatske udruge za upravljanje projektima

Hrvatski urednički tim (abecednim redom)

prof. dr. sc Mladen Radujković, dr. sc. Vladimir Skendrović, Sandra Mišić, mag. oec.,
Laurita Pavlišak Košta dipl. ing. farm. teh., dr.sc. Zlatko Barilović, v. pred.

Grafički uredio: Pixie

Lektura: Ivana Pozaić

Prevod: Hrvatska udruga za upravljanje projektima – odjel za ovjeru voditelja projekata (CAPM-CERT)

Predgovor

IPMA teži svijetu u kojem su svi projekti uspješni. Stoga IPMA promoviše kompetencije širom društva kako bi se osposobili pojedinci, projekti i organizacije.

Danas IPMA nudi širok raspon usluga za navedene ciljane grupe. To, između ostalog, uključuje i četverostepenu certifikaciju (4-L-C) za pojedince uključene u upravljanje projektima, programima i portfeljima (PP&P) kao i dvostepenu certifikaciju konsultanata iz područja PP&P-a. Osim toga, IPMA dodjeljuje Project Excellence Awards i razne druge nagrade, kojima se odaje počast vrhunskom upravljanju PP&P-om, istraživanju iz područja PP&P-a i izvanrednom doprinosu iz PP&P-a širom svijeta. „Up to the next dimension“ slogan je IPMA Delta®, sveobuhvatne usluge procjene i certificiranja organizacija. Ova usluga pomaže organizacijama razviti organizacijske kompetencije iz upravljanja projektima temeljene na međunarodnim standardima.

Ključno je da se sve te aktivnosti temelje na etičkim i profesionalnim principima koji usmjeravaju zaposlenike IPMA-e, volontere i članove tima, kao i sve uključene u naša udruženja članice i u PP&P širom svijeta. IPMA Vijeće delegata usvojilo je ovaj Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja u martu 2015. kao obavezan za sve osobe koje djeluju u ime IPMA-e. Primjena ovog kodeksa omogućava nam da dostignemo naše temeljne vrijednosti: integritet, odgovornost i transparentnost. Nadalje, savjetujemo svim udruženjima članicama IPMA-e da usvoje IPMA-in Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja u svojoj regiji. Kodeks je dostupan i profesiji kao takvoj, npr. organizacije mogu na osnovu ovoga dokumenta pripremiti vlastite kodekse etičkog i profesionalnog ponašanja, top menadžeri mogu primjenjivati ovaj dokument za upravljanje PP&P-om, a voditelji projekata ga mogu primjenjivati na svojim projektima.

Želimo zahvaliti projektnom timu Helgi Thor Ingason, Haukur Ingi Jónasson i Ólöf Embla Eyjólfsdóttir kao i svim saradnicima iz naših udruženja članica širom svijeta na njihovoj podršci u razvoju ovog dokumenta.

Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja IPMA-e pomoći će nam u promociji profesije upravljanja projektima.

Reinhard Wagner

Predsjednik IPMA-e

Predgovor

Udruženje za upravljanje projektima u Bosni i Hercegovini (UUPuBiH) je članica International Project Management Association (IPMA) već osam godina, pri čemu se od malog udruženja razvilo u prepoznatljivo udruženje u našoj zemlji.

IPMA danas broji više od 70 zemalja članica iz svih dijelova svijeta. Uz neprekidni rad na razvoju i usavršavanju profesije upravljanja projektom IPMA posvećuje posebnu pažnju u komunikaciji okvira unutar kojih profesionalci moraju djelovati. To se posebno odnosi na prihvatanje i sprovođenje u praksi svih normi i standarda etičkog djelovanja i ponašanja što je definisano u dokumentu „Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja IPMA-e“ (Kodeks). Kodeks je veoma važan dokument za profesiju, jer daje uputstva o profesionalnoj etici, te opisuje okvire za obaveze prema vlasnicima projekata, suradnicima, zaposlenicima i odgovornosti prema široj zajednici i društvu u cjelini. U njemu se daju i smjernice o održivosti i prirodnoj okolini, što povezuje odgovornosti voditelja projekata sa prirodom i brigom za buduće generacije.

HUUP je ponosno preuzeo Kodeks kao vlastiti dokument za komunikaciju i sprovođenje u praksi svih etičkih pitanja u našoj profesiji, a uz odobrenje Predsjedništva HUUP-a Udruženje za upravljanje projektima u BiH (UUPuBiH) preuzima navedeni dokument. Navedeni dokument daje smjernice i obaveze ponašanja i djelovanja za sve naše članove i certifikovane voditelje projekata. Čvrsto vjerujemo da će biti prihvaćen i od ostalih sudionika u pripremi i realizaciji projekata, jer nas povezuje i obavezuje na rad kojim se ostvaruju rezultati uz poštovanje civilizacijskih i ljudskih normi u ponašanju. Na taj način doprinosimo i popularizaciji i jačanju naše profesije i razvoju društva.

Prof. dr Slobodan Lukić

Predsjednik UUPuBiH

Sarajevo, 2019.

Sadržaj:

Uvod

Osnovni principi

Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja IPMA-e

1. Na koga se kodeks odnosi
2. Naša profesionalna etika
3. Obaveze prema vlasnicima projekata i interesnim sudionicima
4. Obaveze prema saradnicima i zaposlenicima
5. Odgovornost prema širem društvu
6. Održivost i prirodna okolina
7. Naša edukacijska misija

Prilog 1: Definicije

Uvod

Prepoznajemo lokalni i globalni uticaj naših projekata, programa i projektnih portfelja na ljude, društva i prirodnu okolinu. Upravljanje projektima, programima i projektnim portfeljima su rastuće discipline u sve globalizovanijem svijetu. Takav rast nameće nove izazove i na individualnom profesionalnom području i za profesiju u cjelini.

Vjerujemo da ćemo obavezivanjem na etičko djelovanje učiniti naše projekte, programe i projektne portfelje još boljima što će unaprijediti i našu profesiju. Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanje IPMA-e postavlja naša načela i minimalne obaveze prema vlasnicima projekata, programa i projektnih portfelja, timovima, interesnim sudionicima, društvu i prirodnoj okolini.

Osnovni principi

Svjesni smo da naša zajednica i odnosi između profesionalaca i njihovih klijenata zavise od povjerenja, međusobnog poštovanja i uvažavanja različitosti.

Pozdravljamo činjenicu da, kao članovi naših zajednica i kao profesionalci, radimo u okruženju osjetljivih političkih, kulturalnih i moralnih izazova i vjerujemo da smo najbolje pripremljeni za suočavanje s njima ukoliko pristupamo otvoreno i poštujemo različitosti.

Prilikom saradnje sa strankama, vlasnicima projekata i ostalim sudionicima djelujemo pošteno, odgovorno i transparentno. Svjesni smo da nas rad na projektima, programima i projektnim portfeljima može dovesti do različitih etičkih izazova i vjerujemo da ćemo kroz ove vrijednosti biti spremni suočiti se s njima na najbolji način.

KODEKS ETIČKOG I PROFESIONALNOG PONAŠANJA IPMA-e

Prihvatamo različita porijekla etičkih normi – kako vjerskih tako i svjetovnih – i težimo poštovanju svih različitosti. Potpisujemo Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja IPMA-e kako bismo pokazali da se pridržavamo osnovnih načela koja nas vode u našem profesionalnom ponašanju i praksi.

1. Na koga se Kodeks odnosi

Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja IPMA-e sadržava norme koje trebaju slijediti svi profesionalci i stručnjaci, uključujući:

- 1.1. Osobe koje rade za ili u IPMA organizaciji kao volonteri ili plaćeno osoblje;
- 1.2. Osobe koje rade za ili u članicama IPMA organizacije koje su usvojile Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja IPMA-e;
- 1.3. Osobe koje rade za ili u organizacijama koje su usvojile Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja IPMA-e;
- 1.4. Osobe koje rade na projektima i/ili programima koji su usvojili Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja IPMA-e;
- 1.5. Osobe koje su potpisale Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja IPMA-e (npr. na dobrovoljnoj bazi ili prilikom IPMA certifikacije).

2. Naša profesionalna etika

Potvrđujemo da se integritet naše profesije i prakse štiti i održava našim ugledom.

- 2.1. Kada god je moguće, izbjegavamo stvarni ili uočeni sukob interesa i otkrivamo ga uključenim stranama, ako postoje.
- 2.2. Odbijamo svaki oblik podmićivanja.
- 2.3. Ne sudjelujemo u projektima, programima ili projektnim portfeljima koji ne mogu uspjeti bez ugrožavanja načela navedenih u ovom kodeksu.
- 2.4. Težimo održavanju i poboljšanju naših profesionalnih kompetencija i prihvatamo samo projekte za čije smo upravljanje dovoljno kvalifikovani.
- 2.5. Realni smo i iskreni u postupku izdavanja ponuda i isto očekujemo od naših poslovnih partnera.

- 2.6. Pripremamo razumna predviđanja te izdajemo istinite i tačne izvještaje.
- 2.7. Sklapamo realne ugovore, poštujemo ugovorne obaveze i isporučujemo rezultate u skladu sa ugovorom.

3. Obaveze prema vlasnicima projekata i interesnim sudionicima

Cijenimo naše klijente, vlasnike projekata i interesne sudionike te obazrivo vršimo naše dužnosti prema njima.

- 3.1. Poštujemo povjerljivost te distribuišemo i/ili diskutujemo povjerljive informacije samo s osobama koje imaju pravo na pristup informacijama.
- 3.2. Prilikom rada s interesnim sudionicima, svjesni smo posljedica koje naš rad može imati na ostale uključene strane i nastojimo umanjiti moguće negativne učinke.
- 3.3. Izbjegavamo pristrasnost i neetičke uticaje.
- 3.4. Poduzimamo razumne mjere opreza kako bismo zaštitili sebe i svoje timove od nezakonitih radnji te izvještavamo nadležna tijela o svim kriminalnim namjerama i radnjama.
- 3.5. Vlasnike projekata i interesne sudionike kontinuirano i prikladno izvještavamo o statusu projekta/programa/projektnog portfelja.
- 3.6. Ohrabrujemo naše klijente da se kritički osvrnu na svoja očekivanja i na etičke implikacije ishoda projekta.

4. Obveze prema suradnicima i zaposlenicima

- 4.1. Zapošljavamo osobe koje su pogodne za rad na našim projektima/programima/projektnim portfeljima na osnovu njihovog backgrounda i iskustva.
- 4.2. Osiguravamo najviši stepen sigurnosnih i zdravstvenih mjera te podržavamo sigurno i zdravo radno okruženje.
- 4.3. Ne sudjelujemo na projektima/programima/projektnim portfeljima koji zahtijevaju neodrživ prekovremen rad ili se odvijaju u štetnim radnim uslovima.

- 4.4. Osiguravamo trening, zaštitnu opremu i druge mjere potrebne za osiguravanje sigurnog radnog okruženja.
- 4.5. Ukoliko naši projekti/programi/projektni portfelji iziskuju potrebu za organizacijom stambenih objekata za zaposlenike, osiguravamo da naši zaposlenici unutar njih imaju razuman nivo privatnosti te prostore za obavljanje lične higijene.
- 4.6. Kada smo suočeni s izazovima proizašlim iz socijalnih i kulturoloških razlika, rješavamo ih na kulturno osjetljiv način.
- 4.7. Poštujemo pravo pojedinaca unutar naših timova na proslavu svojih kulturoloških i vjerskih običaja ukoliko to nema negativnog uticaja na moral i misiju našeg tima.
- 4.8. Ne koristimo dječju radnu snagu, prisilni rad niti zahtijevamo nezakoniti prekovremeni rad.
- 4.9. Ne prihvatamo nikakv oblik psihičkog ili fizičkog kažnjavanja, uključujući bilo kakav oblik zlostavljanja ili nasilničkog ponašanja.
- 4.10. Ne odobravamo bilo koji oblik seksualnog zlostavljanja i brinemo o sprječavanju istog.
- 4.11. Ne sprječavamo radnike u slobodnom udruživanju u radničke sindikate ili grupe prema vlastitom odabiru niti sprječavamo njihovo uključivanje u kolektivne pregovore.
- 4.12. Isplaćujemo najmanje zakonom propisanu minimalnu platu ili platu u skladu sa lokalnim standardom pojedine industrije (ukoliko je viša od minimalne propisane plate) te pošteno nadoknađujemo prekovremeni rad.
- 4.13. Ne diskriminiramo na osnovu rodne, etničke, vjerske pripadnosti, seksualne orijentacije, starosti ili po bilo kojoj drugoj osnovi.

5. Odgovornost prema širem društvu

Stremimo razumijevanju kultura u kojima radimo, pronalaženju zajedničkih osnova i uspostavljanju međusobnog poštovanja.

- 5.1. Ne sudjelujemo u narušavanju ili oštećivanju lokalnih zajednica, društava i država.
- 5.2. Usklađeni smo s važećim zakonima i pravilima države ili država u kojima radimo.
- 5.3. Zadržavamo neutralnost i ne zauzimamo politički stav u konfliktnim situacijama.

- 5.4. Prihvatamo društvenu odgovornost i u skladu s tim nastojimo razviti našu profesionalnu praksu.
- 5.5. Zagovaramo i promoviramo visoke etičke standarde, čak i kada radimo pod uticajem kompanija, korporacija, institucija ili vlasti čije su prakse ili politike nemoralne.

6. Održivost i prirodna okolina

Težimo umanjenju mogućih negativnih uticaja na okolinu, koji bi mogli proizaći kao posljedica naših projekata, programa ili projektnih portfelja.

- 6.1. Promoviramo osviještenost o odgovornosti za okolinu unutar naših timova, organizacija i unutar društva.
- 6.2. Razmišljamo dugoročno u odnosu na okolinu i težimo održivom razvoju.
- 6.3. Činimo sve što možemo da smanjimo količinu otpada i emisije štetnih tvari u vazduhu, zemlji i vodi, te preporučujemo recikliranje materijala i korištenih proizvoda.
- 6.4. Upravljamo, skladištimo i odlažemo opasni otpad na ekološki siguran način.
- 6.5. Na našim projektima i programima efikasno koristimo resurse te izbjegavamo stvaranje otpada.

7. Naša edukacijska misija

- 7.1. Podižemo svijest o vrijednostima i načelima opisanim u našem Kodeksu etičkog i profesionalnog ponašanja unutar naših timova.
- 7.2. Objedinjujemo naša znanja o tehnologiji, nauci i upravljanju projektima, programima i projektnim portfeljima kako bismo razvijali ljude s kojima radimo.

Prilog 1: Definicije

Vlasnik projekta

Odnosi se na bilo koju osobu, grupu, organizaciju, instituciju, udruženje, neprofitnu organizaciju, vladinu agenciju ili međunarodno tijelo koje je iniciralo i/ili ima značajan ulog u projektu, programu ili projektnom portfelju.

Interesni sudionik

Odnosi se na bilo koga ko je pod direktnim ili indirektnim uticajem projekta, programa ili projektnog portfelja ili ko mora snositi posljedice isporuke ili ishoda PP&P.

Sukob interesa

Odnosi se na bilo koju situaciju u kojoj lični interesi mogu biti u sukobu s profesionalnim ili javnim interesima, ili u kojoj odgovornosti jedne strane prema drugoj utiču na njenu sposobnost održavanja odgovornosti prema trećoj strani.

